

รูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม

The Activity model Community participation to Create The Waste Segregation Behavior of Early

Childhood in Child Development Center under Bang Nok Kwaek Municipality Sub-district

Samutsongkram Province

กาญจนา สังข์ผาด¹ ศุภรัสมิ์ ศิริพุทธิพันธ์² อภิชาติ เลละนันท์³

E-mail: kanjana.sun@mail.pbru.ac.th

โทรศัพท์ 032 493 267

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม 2) ทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม และ 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 2 คน เด็กปฐมวัย จำนวน 27 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม 2) แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม 3) แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม 4) แบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมการแยกขยะของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม 5) แบบสังเกตพฤติกรรมการแยกขยะของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม และ 6) แบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้ดูแลเด็กที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยสรุปดังนี้

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก
2. ผลการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะสำหรับเด็กปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้น โดยรวมมีร้อยละความก้าวหน้าของพฤติกรรมการแยกขยะ เท่ากับ 37.80 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนใช้รูปแบบ เท่ากับ 6.37 คะแนน คะแนนเฉลี่ยหลังใช้รูปแบบ เท่ากับ 12.04 คะแนน
3. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวม มีความพึงพอใจในระดับมาก

คำสำคัญ: พฤติกรรมการแยกขยะ การมีส่วนร่วมของชุมชน

¹ อาจารย์สาขาวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

² อาจารย์สาขาวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

³ อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Abstract

This research aims to 1) The Develop activity model community participation to create the waste segregation behavior of early childhood in child development center under Bang Nok Kwaek municipality sub-district Samutsongkram. 2) Experimental use of the activity model community participation to create the waste segregation behavior of early childhood in child development center under Bang Nok Kwaek municipality sub-district Samutsongkram. and 3) Study the satisfaction with the activity model community participation to create the waste segregation behavior of early childhood in child development center under Bang Nok Kwaek municipality sub-district Samutsongkram. Target groups in this research is 2 teachers 27 children and 30 stakeholders, totaling 59 people. Tools used for data collection include 1) Plan to organize activity model community participation to create the waste segregation behavior of early childhood in child development center under Bang Nok Kwaek municipality sub-district Samutsongkram. 2) The questionnaire community participation in educational management of child development center under Bang Nok Kwaek municipality sub-district Samutsongkram. 3) The interview community participation in educational management of child development center under Bang Nok Kwaek municipality sub-district Samutsongkram. 4) The questionnaire of the actual condition the expected condition of waste segregation behavior of early childhood in child development center under Bang Nok Kwaek municipality sub-district Samutsongkram 5) The observation form for early childhood in child development center under Bang Nok Kwaek municipality sub-district Samutsongkram. And 6) The questionnaire satisfaction of teachers towards activity model community participation to create the waste segregation behavior of early childhood in child development center under Bang Nok Kwaek municipality sub-district Samutsongkram. The results of the research are follows.

1. The results of the evaluation of the activity model community participation to create the waste segregation behavior of early childhood in child development center under Bang Nok Kwaek municipality sub-district Samutsongkram the overall expert is very appropriate.

2. The results of the experiment using the activity model community participation to create the waste segregation behavior for early childhood development as a whole, with a progressive percentage of waste separation behavior equal to 37.80, with an average score of 6.37 The average score after using the format is 12.04 points.

3. Teachers' satisfaction with the activity model community participation to create the waste segregation behavior of early childhood in child development center under Bang Nok Kwaek municipality sub-district Samutsongkram the overall is satisfied at a high level.

Keywords: Waste Segregation Behavior Community participation

ความเป็นมาของปัญหา

ปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ ไทยทวีความรุนแรงมากขึ้นตลอดทุกปี เป็นผลเนื่องมาจาก ขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ แม้ในระยะ 10 ปี ที่ ผ่านมาได้เริ่มมีการปรับทัศนคติเกี่ยวกับขยะมูลฝอย โดยมอง ว่าขยะมูลฝอยสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ซึ่งถือเป็นทรัพย์สิน (Assets) ที่สามารถเพิ่มมูลค่าและรายได้ให้กับ ประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งลดต้นทุน การผลิตได้อีกทางหนึ่งด้วย แต่ประชาชนยังขาดองค์ความรู้ และจิตสำนึกเกี่ยวกับปัญหาและการจัดการขยะมูลฝอยและ ของเสียอันตราย จึงไม่ให้ความสำคัญที่จะลดและคัดแยกขยะ มูลฝอยตั้งแต่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิด(กรมส่งเสริมคุณภาพ สิ่งแวดล้อม, 2560) ซึ่งแผนการจัดการขยะมูลฝอยและของ เสียอันตราย ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการความสงบ เรียบร้อยแห่งชาติ พ.ศ. 2557 โดยมีการดำเนินงานคือ กำจัด ขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ วิกฤติ สร้างรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอยและของเสีย อันตรายที่เหมาะสม โดยเน้นการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย ตั้งแต่ต้นทาง การจัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม และการ กำจัดขยะมูลฝอยโดยเทคโนโลยีแบบผสมผสานเน้นการแปร รูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด และวางระเบียบ มาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย โดยเน้นการสร้างวินัยในชาติมุ่งสู่การจัดการอย่างยั่งยืน โดย ให้ความรู้แก่ประชาชน และการบังคับใช้กฎหมายอย่าง เข้มงวด (ณรงค์ ใจหาญ, 2558) จากสภาพปัญหาขยะมูลฝอย เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความเดือดร้อนของชุมชนและมี แนวโน้มว่าจะรุนแรงและขยายพื้นที่ออกไปสู่สังคมในชนบท ดังนั้น ทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร ชุมชนและ ประชาชนทุกคนจะต้องให้ความสำคัญ มีจิตสำนึกในการหา แนวทางการแก้ไขและยุทธวิธีการรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถ ควบคุมจัดการกับปัญหาขยะมูลฝอยให้ลดน้อยลงและหมดไป ในที่สุด โดยการพยายามหาแนวทางเพื่อที่จะลดปริมาณขยะ มูลฝอยลงด้วยการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ ใน ด้านการเก็บขยะ การขนขยะ และการเลือกใช้วิธีการการ จัดการขยะมูลฝอยโดยให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมน้อย

ที่สุด (นภาพร เหลลาเพชร, 2559) ซึ่งการจัดการขยะควร จะต้องมีการคัดแยกขยะตามลักษณะของขยะ การคัดแยก ขยะจะต้องดำเนินการตั้งแต่ต้นทางคือประชาชนในชุมชนทำ การคัดแยกขยะและรวบรวมไว้ หลังจากนั้นทางเจ้าหน้าที่ที่ ดำเนินการก็ต้องรวบรวมขยะที่แยกไว้แล้วมากำจัดตาม ลักษณะของขยะนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้การดำเนินการทางด้านการ กำจัดขยะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด (ศักดิ์ชาย มุกดาเสถียร, 2552) ซึ่งวิกฤติปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นล้วน เป็นผลจากการกระทำของมนุษย์เอง โดยมีเทคโนโลยีเป็น เครื่องมือและตัวเร่ง ที่ทำร้ายและทำลายชีวิตและระบบนิเวศ ธรรมชาติไปพร้อม ๆ กัน ปัญหาต่าง ๆ มีความซับซ้อนสะท้อน ให้เห็นถึงความเสื่อมถอยทางด้านจิตสำนึกอย่างมาก และถูก มองว่าส่วนหนึ่งเกิดจากความล้มเหลวด้านการจัดการศึกษา (ประเวศ วะสี, 2545, เสรี พงศ์พิศ, 2548 , อุดม ยกพล, 2553) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ไม่ควรเน้นตำราเป็นตัวตั้ง ไม่ควร สอนแต่ในหนังสือ ควรได้ไปเรียนรู้ชีวิตของคนในชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มากขึ้น ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของศีลธรรมและ เป็นรากฐานของประชาธิปไตย(ประเวศ วะสี, 2549) การ จัดการศึกษาให้แก่เยาวชนซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดและต้อง เติบโตไปในภายภาคหน้า มีจิตสำนึก มีความตระหนักและ แรงจูงใจในการจัดการกับขยะที่ถูกต้อง มีความรับผิดชอบต่อ สังคมและร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยที่ เกิดขึ้น โดยเริ่มจากการให้ความรู้ การศึกษามีความสำคัญ และจำเป็นในการปลูกจิตสำนึกให้เด็ก เยาวชน ได้เห็นคุณค่า ของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม (มลิวรรณ อารีย์สันติชัย, 2544)

จากการศึกษาปัญหาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาล ตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ศูนย์พัฒนา เด็กเล็กยังไม่มีรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมแยก ขยะของเด็ก เด็กมีพฤติกรรมแยกขยะไม่เหมาะสม ซึ่ง แนวทางในการแก้ไขปัญหาในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แนวทางหนึ่งคือ ควรมีกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมแยก ขยะของเด็ก ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อครูผู้ดูแลเด็กที่ต้องการทักษะ ในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ นอกจากนี้การพัฒนา รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะเป็นการ

พัฒนาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เสริมสร้างทักษะและแลกเปลี่ยนทัศนคติตามแนวมุ่งหวังที่กำหนดไว้ ทำให้ครูผู้ดูแลเด็กเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่สนับสนุนการแก้ไขปัญหาของบุคคลในองค์กรหรือหน่วยงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (กรีซ อัมโกชนัน, 2545 ;วาริยา บิลตารี, 2556)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนารูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ซึ่งส่งผลให้เด็กมีความรู้ เกิดจิตสำนึก มีพฤติกรรมการแยกขยะที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย
การดำเนินการในครั้งนี้เป็นไปตามการบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้วิธีการวิจัยในเชิงปริมาณและคุณภาพ (Quantitative and Qualitative Methodology) และการวิจัยเชิงทดลอง

(Experimental Research) มีแบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest – Posttest Design (องอาจ นัยพัฒน์, 2551) ดังนี้

$O_1 \quad X \quad O_2$

กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะสำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและหาคุณภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะสำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะสำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะสำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม

2. กลุ่มเป้าหมายการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 2 คน เด็กปฐมวัย จำนวน 27 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 30 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม รวมทั้งสิ้น 59 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.1 แผนการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมการแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม สารระการจัดประสบการณ์ บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก หน่วยการจัดประสบการณ์ ชุมชนของเรา จำนวน 20 ชั่วโมง โดยมีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหมด 20 แผน

3.2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม

3.3 แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม

3.4 แบบสอบถามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมการแยกขยะของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม

3.5 แบบสังเกตพฤติกรรมการแยกขยะของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม

3.6 แบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้ดูแลเด็กที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะสำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1

4.1 ดำเนินการ ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะของเด็กปฐมวัย นำข้อมูลมาสังเคราะห์เพื่อให้ได้รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะที่ต้องการเสริมสร้างให้กับเด็กปฐมวัยมากที่สุด

4.2 ศึกษาข้อมูลสถานะที่เป็นจริง สภาพที่เป็นปัญหาและความต้องการของพื้นที่วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมแยกขยะของเด็กปฐมวัย ด้วยการสอบถามผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จ.สมุทรสงคราม ด้วยการใช้ 1) แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม 2) แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม และ 3) แบบสอบถามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับ

พฤติกรรมการแยกขยะของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม
ขั้นตอนที่ 2

4.3 สร้างรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะของเด็กปฐมวัย เทศบาลตำบลบางนกแขวก จ.สมุทรสงคราม ผู้วิจัยนำเนื้องานดังนี้

1) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้องในตอนที่ 1 มาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ

2) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบโดยทั่วไป เพื่อสังเคราะห์กรอบองค์ประกอบของรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ

3) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมแยกขยะ เพื่อนำมาสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดกำหนดหลักการของทฤษฎีและหลักการของรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ

4) กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดส่วนต่างๆ ขององค์ประกอบรูปแบบไว้ดังนี้ 1) ส่วนที่กล่าวถึงหลักการของรูปแบบ 2) ส่วนที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ส่วนที่กล่าวถึงเนื้อหา 4) ส่วนที่กล่าวถึงกระบวนการจัดกิจกรรม และ 5) ส่วนที่กล่าวถึงการวัดและประเมินผล

5) เขียนรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบให้สมบูรณ์ชัดเจน โดยจัดทำเป็นรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ ฉบับร่าง เพื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมต่อไป

6) จัดทำเอกสารประกอบรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ ซึ่งเป็นการสร้างเอกสารต่างๆ เพื่อนำมาใช้อธิบายรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะที่สร้างขึ้น เพื่อให้ผู้สอนหรือผู้ที่จะนำรูปแบบไปใช้ได้เข้าใจความเป็นมาของรูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ ตลอดจนรายละเอียดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เอกสารประกอบรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ ประกอบด้วย 1) คู่มือการใช้รูปแบบ

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้าง
พฤติกรรมกรรมการแยกขยะ และ 2) แผนการจัดกิจกรรม

7) การตรวจสอบความเหมาะสมของ
รูปแบบกิจกรรมและเอกสารประกอบรูปแบบกิจกรรม
เสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการแยกขยะ ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญเป็น
ผู้ตรวจสอบ

8) การทดลองใช้รูปแบบกิจกรรม
เสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการแยกขยะ เพื่อพิจารณาความ
เป็นไปได้ หลังจากปรับปรุง แก้ไขรูปแบบกิจกรรม
เสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการแยกขยะและเอกสารประกอบ
รูปแบบกิจกรรม โดยการนำไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัย
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มแผนการจัดกิจกรรม 1 แผน
ไปใช้จัดกิจกรรมเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการ
นำไปใช้จริง

9) แก้ไขปรับปรุงรูปแบบกิจกรรม
เสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการแยกขยะและเอกสารประกอบ
รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการแยกขยะ

ขั้นตอนที่ 3

4.4 ทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้าง
พฤติกรรมกรรมการแยกขยะเป็นการนำแผนการจัดกิจกรรม
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เขียนขึ้นตามลำดับ
ขั้นตอนของกระบวนการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้ใน
รูปแบบไปทดลองใช้ในสภาพการณ์จริง โดยมีขั้นตอน
ดำเนินงานดังนี้

1) ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบ
กิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการแยกขยะกับ
กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน
2 คน เด็กปฐมวัยจำนวน 27 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม โดย

1.1 การดำเนินการก่อนการ
ทดลอง ครูผู้ดูแลเด็กทำการทดสอบเด็กปฐมวัย โดยใช้
แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการแยกขยะของเด็กปฐมวัย

1.2 การดำเนินการขณะทดลอง
ครูผู้ดูแลเด็กดำเนินการจัดกิจกรรมกับกลุ่มทดลองด้วย
ตนเองตามรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการ
แยกขยะตามแผนการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

1.3 การดำเนินการหลังการ
ทดลองหลังจากสิ้นสุดการทดลอง ดำเนินการประเมิน

พฤติกรรมกรรมการแยกขยะของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วย
แบบประเมินประเมินพฤติกรรมกรรมการแยกขยะของเด็ก
ปฐมวัย และสอบถามความพึงพอใจของครูผู้ดูแลเด็กที่มี
ต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการแยก
ขยะของเด็กปฐมวัย

1.4 ผู้วิจัย นำ แบบ ประเมิน
พฤติกรรมกรรมการแยกขยะและแบบสอบถามความพึงพอใจ
ของครูผู้ดูแลเด็กที่มีต่อการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้าง
พฤติกรรมกรรมการแยกขยะของเด็กปฐมวัย มาพิจารณา
ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์

1.5 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์
เนื้อหา (Content Analysis) ของการประเมิน
พฤติกรรมเด็กปฐมวัยโดยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง การ
สังเกตและบันทึกหลังแผนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 4

4.5 การประเมินรูปแบบกิจกรรม
เสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการแยกขยะสำหรับเด็กปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัด
สมุทรสงคราม โดยการสอบถามความพึงพอใจของครู
ผู้ดูแลเด็กในการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรม
กรรมการแยกขยะ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพรูปแบบกิจกรรม
การมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการแยก
ขยะสำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบล
บางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงครามจากการประเมินโดย
ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ
กลุ่มเป้าหมายการวิจัย โดยใช้ความถี่ และร้อยละ

3. วิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการแยกขยะของเด็ก
ปฐมวัยโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(SD)

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อ
รูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้าง
พฤติกรรมกรรมการแยกขยะสำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้
ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)

5. เปรียบเทียบพฤติกรรมและการแยกขยะของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะสำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงครามโดยใช้การทดสอบที (t-test)

6. วิเคราะห์พฤติกรรมแยกขยะของเด็กปฐมวัยจากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพผ่านกระบวนการสังเกต สัมภาษณ์ และการสะท้อนการเรียนรู้ ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

1. จากจุดประสงค์การวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยดังนี้

1.1 จากการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารผลงานวิจัย รายงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า พฤติกรรมการแยกขยะประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การคัดแยกขยะ 2) การทิ้งขยะ 3) การลดปริมาณขยะ และ 4) การนำไปใช้ใหม่

1.2 ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะสำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีผลการประเมินในระดับน้อย ได้แก่ ด้านการนำไปใช้ใหม่ การคัดแยกขยะ การลดปริมาณขยะ และการทิ้งขยะ (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.63, 2.61, 2.54, 2.47 ตามลำดับ)

1.3 ผลการศึกษาสภาพที่คาดหวังเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะสำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีผลการประเมินในระดับมาก ได้แก่ การนำไปใช้ใหม่ การทิ้งขยะ การคัดแยกขยะ และการลดปริมาณขยะ (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.82, 3.73, 3.69, 3.68 ตามลำดับ)

1.4 ผลการสร้าง(ร่าง)รูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางนกแขวก จ.สมุทรสงคราม ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย สร้างจิตสำนึกรับรู้ สร้างคุณค่าคิดวิเคราะห์ บ่มเพาะประสบการณ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างกรอบสรุปความรู้ และชื่นชมต่อผลงานที่ปฏิบัติ 5) การวัดและประเมินผล ซึ่งมีการจัดประสบการณ์ เรื่อง บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก หน่วยการจัดประสบการณ์ ชุมชนของเรา จำนวน 20 ชั่วโมง โดยมีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหมด 20 แผน

1.5 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.21) เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหา มีผลการประเมินความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.70) รองลงมา มีผลการประเมินความเหมาะสมในระดับมาก ได้แก่ ด้านความเป็นมาของรูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ แนวคิดที่ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ การวัดและประเมินผล และการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.33, 4.31, 4.20, 4.13, 3.80 ตามลำดับ)

1.6 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือแนะนำการใช้รูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวม มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีผลการประเมินในระดับมากที่สุดจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3 รายละเอียดในคู่มือบอกเกี่ยวกับการจัดเตรียมสิ่งที่จำเป็นในการสอนอย่างครบถ้วน ข้อ 2 แนวทางในการศึกษาเอกสารก่อนการจัดกิจกรรมแสดงถึงความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้ศึกษา คู่มืออย่างชัดเจนรายละเอียดในคู่มืออย่างชัดเจน และ ข้อ 5 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความชัดเจน

เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.80, 4.60 และ 4.60 ตามลำดับ) รองลงมา มีผลการประเมินความเหมาะสมในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 รายละเอียดในคู่มือมีความชัดเจนเพียงพอที่จะนำรูปแบบไปใช้ได้อย่างได้ผล และ ข้อ 4 แนวปฏิบัติด้านบทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียนและการจัดสภาพการเรียนรู้ การการสอนมีความชัดเจน (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.40 และ 4.20 ตามลำดับ)

1.7 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรม โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.45) เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบ พบว่า มีองค์ประกอบที่มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 องค์ประกอบ คือ สื่อการสอน การกำหนดองค์ประกอบของแผนฯ (ภาพรวม) และ กิจกรรมการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.67, 4.60 และ 4.52 ตามลำดับ) มีองค์ประกอบที่มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3 องค์ประกอบ คือ เนื้อหา การวัดและประเมินผล และ จุดประสงค์ (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.50, 4.25 และ 4.07 ตามลำดับ)

2. จากจุดประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ผลการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะสำหรับเด็กปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้น โดยทดลองจัดกิจกรรมกับเด็กปฐมวัย จำนวน 27 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมมีร้อยละความก้าวหน้าของพฤติกรรมแยกขยะ เท่ากับ 37.80 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนใช้รูปแบบ เท่ากับ 6.37 คะแนน คะแนนเฉลี่ยหลังใช้รูปแบบ เท่ากับ 12.04 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เด็กมีคะแนนร้อยละความก้าวหน้าของพฤติกรรมแยกขยะมากที่สุด ด้านการทิ้งขยะ (ร้อยละ 39.50) รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะ เด็กมีคะแนนร้อยละความก้าวหน้าของพฤติกรรมแยกขยะร้อยละ 39.00 ด้านการนำไปใช้ใหม่ เด็กมีคะแนนร้อยละความก้าวหน้าของพฤติกรรมแยกขยะร้อยละ 37.00 และด้านการลดปริมาณขยะ เด็กมีคะแนนร้อยละความก้าวหน้าของพฤติกรรมแยกขยะร้อยละ 31.50

3. จากจุดประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิต (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.58 และ 4.56 ตามลำดับ) และด้านกระบวนการมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20)

อภิปรายผล

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า รูปแบบกิจกรรมฯ ที่สร้างขึ้นมีเนื้อหาครอบคลุม และมีขั้นตอนการพัฒนาตามเทคนิคการพัฒนารูปแบบ จากนั้นได้จัดทำเป็นคู่มือคู่มือการใช้รูปแบบกิจกรรมฯ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมแยกขยะของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของปัญหาในชุมชน คือ มีการจัดเก็บวันละครั้ง แต่ยังไม่เพียงพอกับปริมาณขยะที่มีเป็นจำนวนมาก และประชาชนในครัวเรือนยังไม่มีการคัดแยกขยะเพื่อให้สะดวกต่อการกำจัด หรือการนำไปใช้ประโยชน์อื่นๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทักษ์ ลิ้มกุล (2552) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในเขตเทศบาล ตำบลหมวกเหล็ก อำเภอหมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ที่มีการจัดเก็บขยะมูลฝอยทุกวันก็พอใช้ได้ตามสภาพคือ เก็บทุกเช้าวันละครั้ง วิธีการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนทำโดยใส่ถังขยะของเทศบาลและมีการคัดแยกขยะก่อนที่จะนำมาทิ้ง มีการนำขยะมาทิ้งโดยใส่ถังแยกประเภทขยะ ส่วนวิธีการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลทำโดยการว่าจ้างบริษัทเอกชนมาจัดเก็บ

ชยะ โดยเฉพาะชยะพิษต่าง ๆ การดำเนินการเทศบาลกำจัดชยะมูลฝอยประเภทย่อยสลายได้โดยการฝังกลบและในส่วนที่ไม่ย่อยสลายใช้วิธีเผาด้วยเตาเผาชยะที่ได้มาตรฐาน ไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชนในบริเวณใกล้เคียง

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการแยกชยะสำหรับเด็กปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้น โดยรวมมีร้อยละความก้าวหน้าของพฤติกรรมกรรมการแยกชยะ เท่ากับ 37.80 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนใช้รูปแบบ เท่ากับ 6.37 คะแนน คะแนนเฉลี่ยหลังใช้รูปแบบ เท่ากับ 12.04 คะแนน โดยพฤติกรรมหลังจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมแยกชยะ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการคัดแยกชยะของเด็กปฐมวัย ซึ่งทำให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการชยะมากขึ้น เพื่อให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้การคัดแยกชยะของเด็กให้มีทั้งการเพิ่มพูนความรู้ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการสร้างเจตคติ ก็จะทำให้เด็กสามารถจัดการชยะได้ดีขึ้น ซึ่งปัญหาการจัดการชยะนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพวรรณ ชีระพันธ์เจริญ, สุภาวรัตน์ ชัยกิตติพร และสมปรารถนา สุขเกษม (2551) ที่ได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของเยาวชนในการบริหารจัดการชยะมูลฝอย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้เทคนิคการตรวจสอบสามเส้า การวิเคราะห์เนื้อหาและการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนสาธิตประถมเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา ที่มีการบริหารจัดการชยะมูลฝอยโดยบุคลากรในโรงเรียนเท่านั้น และนักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ด้านชยะมูลฝอยระดับดีแต่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชยะมูลฝอยในระดับต่ำ ขณะที่โรงเรียนมีความพยายามดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการด้านชยะมูลฝอยในโรงเรียนบ้างแล้ว แต่ผลการดำเนินงานบางส่วนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยรัตน์ ดารา (2551) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากิจกรรมคัดแยกประเภทชยะมูลฝอย ของผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลมหาธา อำเภอมหาธา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ผลการวิจัยพบว่า ระดับความรู้ของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการคัดแยกประเภทชยะมูลฝอยก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ระดับทัศนคติของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการคัดแยกประเภทชยะมูลฝอยก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้จะพบได้จากการวิจัยของ นพวรรณ ชีระพันธ์เจริญ และณภัสนันท์ ลิ้มสันติธรรม (2550) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทเยาวชนในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการชยะมูลฝอย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลสรรพสามิตบำรุง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการบริหารจัดการชยะมูลฝอย คือการที่โรงเรียนมีความพร้อมในด้านสถานที่ บุคลากรให้การเอาใจใส่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนให้การสนับสนุน นักเรียนมีความกระตือรือร้น ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม การสร้างให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ เช่น การสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้นักเรียนมีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาจากชยะเพิ่มขึ้น

(

สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการแยกชยะสำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก ผลการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการแยกชยะสำหรับเด็กปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้น โดยรวมมีร้อยละความก้าวหน้าของพฤติกรรมกรรมการแยกชยะ เท่ากับ 37.80 และความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการแยกชยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวม มีความพึงพอใจในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือแนะนำการใช้รูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ

เสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม ข้อ บทบาทผู้เรียนและการจัดสภาพการเรียนรู้ การการสอนมีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ นั้น ควรปรับบทบาทผู้เรียนและการจัดสภาพการเรียนรู้ การสอนมีความชัดเจน โดยให้เด็กได้เรียนรู้ในการปฏิบัติมากขึ้น

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างพฤติกรรมแยกขยะ สำหรับเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนดำเนินการนั้น ควรนำผลการศึกษาไปใช้ในการส่งเสริมการคัดแยกขยะด้วยการจัดการขยะที่แยกแล้วอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชนด้วยการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาถังขยะแยกสีไว้ในชุมชนอย่างเพียงพอและครบถ้วน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยแบบมีส่วนร่วม โดยให้ผู้ปกครองเข้ารับการเรียนรู้คู่กับเด็ก แล้วนำผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปปฏิบัติจริงที่บ้าน

2. ควรศึกษาเชิงลึก หรือวิจัยเชิงคุณภาพเป็นรายครอบครัว เพื่อนำผลการศึกษาไปขยายผลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมมลพิษ. (2558). ข้อมูลการสำรวจขยะมูลฝอย (First Draft) 77 จังหวัด ปี 2557. เข้าถึงได้จาก : <http://www.pcd.go.th> . วันที่เข้าถึง 26 กุมภาพันธ์ 2561.

กัลยรัตน์ ดารา. (2551). การพัฒนากิจกรรมคัดแยกประเภทขยะมูลฝอย ของผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลมหาสาร อำเภอมหาสาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์ เพื่อ การ พัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

กรีช อัมโกชนน์ .(2545). การฝึกอบรมหลักสูตร : การบริหารงานฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

จรรยา ปานพรม. (2554). การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน: เทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม ดั อ ม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ณรงค์ ใจหาญ. (2558). การจัดการขยะ : วาระแห่งชาติ. เข้า ถึง ได้ จ าก <http://measwatch.org/writing/5426>. วันที่เข้าถึง 26 กุมภาพันธ์ 2561.

นพวรรณ ธีระพันธ์เจริญ, สุภารัตน์ ชัยกิตติพร และสมปรารถนา สุขเกษม. (2551). การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของเยาวชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

นภาพร เหลาเพชร. (2559). รูปแบบพฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือน. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ประเวศ วะสี. (2545). ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อการเอาชนะความยากจน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการเพื่อสังคม.

-----.(2549). คุณธรรมนำการพัฒนา ยุทธศาสตร์สังคมคุณธรรม. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).

พิทักษ์ ลีสกุล. (2552). การบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในเขตเทศบาล ตำบลหมวกเหล็ก อำเภอหมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

มลิวรรณ อารีย์สันติชัย.(2544). ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลา

วชิรดล คำศิริลักษณ์.(2558).การพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ.วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร;ปีที่ 2(4).หน้า 1-15.

วีระยุทธ ด้วงชนะ. (2552). แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยกรณีศึกษาเทศบาลตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ศักดิ์ชาย มุกดาเสถียร. (2552). ความรู้ และพฤติกรรมการคัดแยกขยะของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

เสรี พงศ์พิศ .(2548). ชุมชนการเรียนรู้ อยู่เย็นเป็นสุข :

บทเรียนจากหมู่บ้าน. กรุงเทพฯ : พลังปัญญา

องอาจ นัยพัฒน์. (2551). การออกแบบการวิจัย: วิธีวิจัยเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและผสมผสานวิธีการ. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.